

Svenska deltagares erfarenheter av Erasmus+ Ungdom 2023

Innehållsförteckning

Förord	2
Inledning	3
Projektledarnas erfarenheter av EU-programmet Erasmus+ Ungdom	5
Projektdeltagarnas erfarenheter av EU-programmet Erasmus+ Ungdom	9
Sammanfattning	13

Förord

Den 12 december 2023 kom tilldelningsbeslut (RAY 1295/23) om att undertecknad fick i uppdrag, som forskare i forskarnätverket RAY, att analysera, inom ramen för Ray-Mon, svenska respondenters erfarenheter av Erasmus+ Ungdom. Detta är ett EU-program för ungdomar som främjar mobilitet för att främja förutsättningarna för unga att bli aktiva och engagerade samhällsmedborgare. Denna nationella rapport kommer efter en tidigare rapport om svenska förhållanden, publicerad 2020, bestående av analys av enkätundersökningar för tidsperioden 2015–2020 med syftet att stärka utvecklingen av EU:s ungdomsprogram. Som bakgrund till denna studie finns också en transnationell studie inom ramen för RAY-MON.

Det är min förhoppning att denna rapport ger kunskaper om svenska projektledares och deltagares erfarenheter av Erasmus+ Ungdom utifrån senaste befintliga data. Ni är varmt välkomna att kontakta mig vid eventuella frågor eller funderingar.

2024-04-20

Daniel Silander

Forskare för forskarnätverket RAY 2

Inledning

Den Europeiska unionen (EU) driver programmet Erasmus+ Ungdom för att främja internationellt samarbete. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) ansvarar för den ungdomsdel som benämns Erasmus+ Ungdom. Inom programmet ingår att verka för mobilitet, strategiska partnerskap samt att påverka den nationella ungdomspolitiken. 2008 initierades det så kallade Research based evaluation of Youth in Action program (RAY) med syftet att kontinuerligt utvärdera programmet i transnationella och nationella studier för att på sätt främja programmets innehåll och kvalitet i relation till uppsatta målformuleringar. Dels har RAY skapat förutsättningar för transnationella, jämförande studier av samtliga deltagande länder, dels landspecifika fallstudier kring förutsättningar och erfarenheter inom respektive deltagarland. Ambitionen med denna nationella rapport är att visa på hur Erasmus+ Ungdom påverkat svenska projektledare och projektdeltagare baserat på senaste data från RAY.

I en tidigare studie¹ om Sverige från 2012, av den tidigare Ungdomsstyrelsen, uppvisades det att programmet förstärker ett aktivt medborgarskap och samhällsengagemang och bidrar till ökade kunskaper om samhällsfrågor på såväl lokal, nationell som europeisk nivå. Rapporten slog också fast att programmet bidrar till ökad förståelse för andra kulturer och människor från andra länder samt förbättrad förmåga att kommunicera och samarbeta med deltagare med annan nationell och kulturell bakgrund. Slutligen belyste rapporten att programmet förstärker svenska deltagares självförtroende, initiativförmåga och kompetenser.

I den senaste rapporten, som avsåg tidsperioden 2015–2020, ingick 1 942 projektdeltagare och 384 projektledare som varit aktiva inom programmet under nämnda tidsperiod. Även denna mer tidsövergripande och djupgående rapport visade på flera positiva effekter av att vara deltagande i EU:s ungdomsprogram. Rapporten slog fast att deltagande i projekt medfört ökat kontaktnätverk samt förståelse för internationellt samarbete och kulturella skillnader, främjat intresse för att förbättra språkkunskaper, delta i utbildningar och utforska sina egna karriärmöjligheter samt ökat kunskapen om vad ungdomsarbete innebär och hur idéer kan förverkligas genom ungdomsprojekt. Vidare slog rapporten fast att svenska respondenter, i projektledare och deltagare, fått förstärkt individuell kapacitet i ökad självförtroende, självkänsla och självförtroende samt en förbättrad förmåga att värdera sina egna styrkor och svagheter. I korthet slog rapporten bland annat fast att:

- över 90 procent av deltagarna fått nya kontakter med människor från andra länder och att 88 procent planerar att utveckla sina språkkunskaper.
- över 90 procent av projektledarna fått ökade kunskaper om att arbeta internationellt med planering och genomförande av ungdomsprojekt samt 88 procent att de nu är bättre rustade att inkludera ungdomar med begränsade möjligheter.

¹ Se Ungdomsstyrelsen 2012. ”Jag har lärt mig mycket om allt, inklusive om mig själv” – Effekter av internationella ungdomsprojekt inom Ung och Aktiv i Europa på unga och ungdomsledare. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

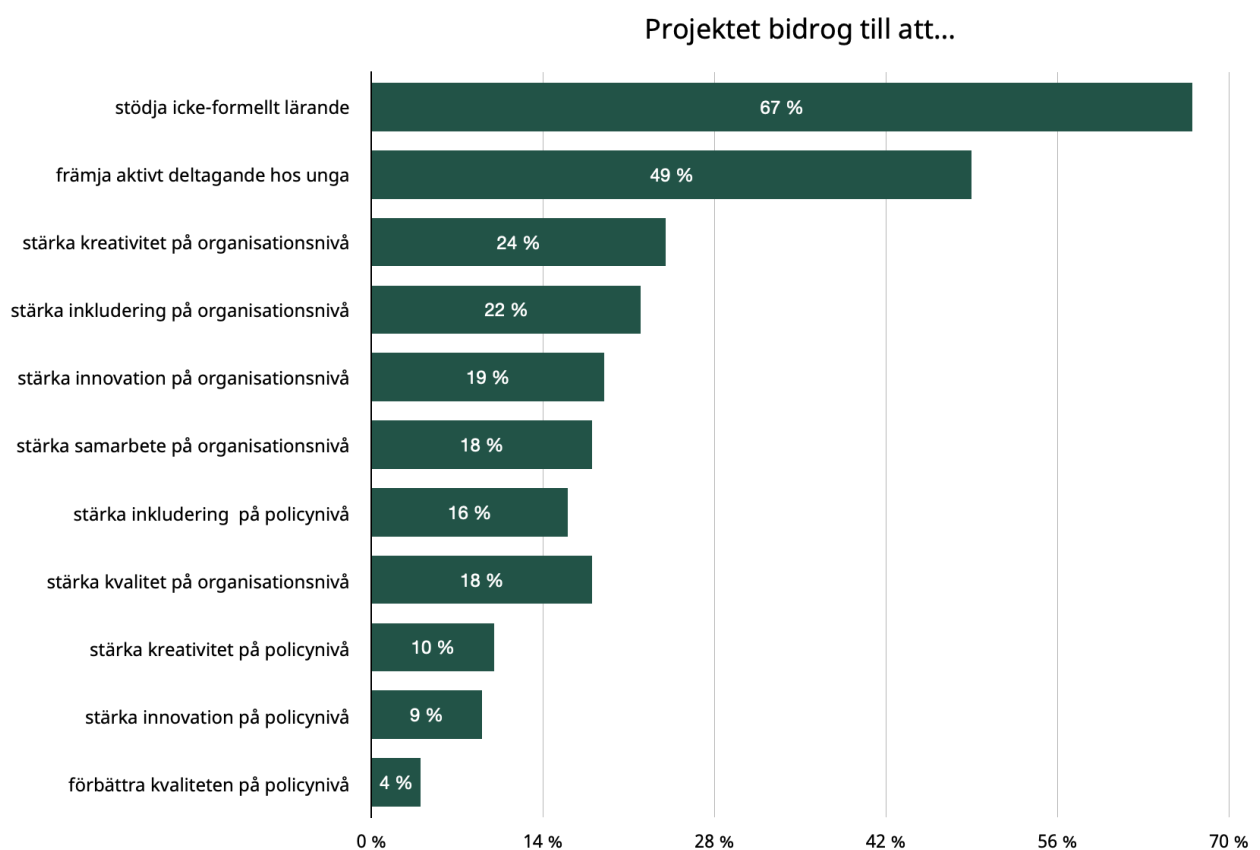
- över 90 procent av projektledarna angav att ungdomsprogrammet uppsatta mål, i att främja kulturell mångfald, utveckla solidaritet mellan ungdomar och motverka diskriminering, intolerans och främlingsfientlighet, uppnått samt 85 procent av projektdeltagarna betonade att deras projekt främjat lokalsamhället och det civila samhället i stort.
- över 80 procent av projektdeltagarna svarade att projekten främjat personliga förmågor så som stärkt självförtroende, självkännet och självförtroende samt 80 procent att empatin för andra människor vuxit.
- över 80 procent betonade att deltagandet förbättrat den professionella utvecklingen i att vilja utveckla språkkunskaper samt delta i utbildningar och kurser och cirka 70 procent angav att bilden klarnat kring yrkesmöjligheter.

Denna rapport syftar till att belysa svenska projektledares och projektdeltagares erfarenheter från Erasmus+ Ungdom 2023. Undersökningen ställer delvis andra frågor än tidigare underlag vilket gör att det inte går att dra direkta jämförelser mellan många frågor. I undersökningen ingår totalt 67 projektledare och 205 projektdeltagare, men många av frågorna har besvarats av betydligt färre av projektledarna och deltagarna vilket gör att svarsfrekvenser skiljer sig åt mellan frågorna där vissa frågor har högre svarsfrekvens än andra. Vidare går det att utläsa att i det relativt omfattande frågeformulär som projektledare och deltagare fått att besvara är det vissa frågeställningar som verkar vara enklare att besvara än andra. Det finns därför en variation i svarsfrekvens från en och samma respondent. Framför allt när det gäller projektdeltagarna är svarsfrekvensen ojämn och mycket låg för många frågor. Den låga svarsfrekvensen gör att det är svårt att dra långtgående slutsatser. Generellt ska det också betonas att den tidigare pandemin inverkat negativt på det totala antalet projektledare och deltagare då pandemin innebar att många projekt aldrig kunde genomföras eller bara delvis kunde genomföras, vilket därmed begränsade antalet unga vuxna i projekten.

Projektledarnas erfarenheter av EU-programmet Erasmus+ Ungdom

Tabell 1 visar att det är framför allt det individuella icke formella lärandet som gynnas genom projekten medan projektledarna anser i lägre grad att projekten främjar förbättringar på organisationsnivå eller policynivå. Bland projektledarna uppger 67 procent att genomförda projekt bidragit till att främja det icke formella lärandet och 49 procent anger att projekten främjat aktivt deltagande hos unga. Betydligt färre av projektledarna anser att deras projekt bidragit till att stärka kvaliteten på organisationsnivån eller förbättra kvaliteten på policynivån.

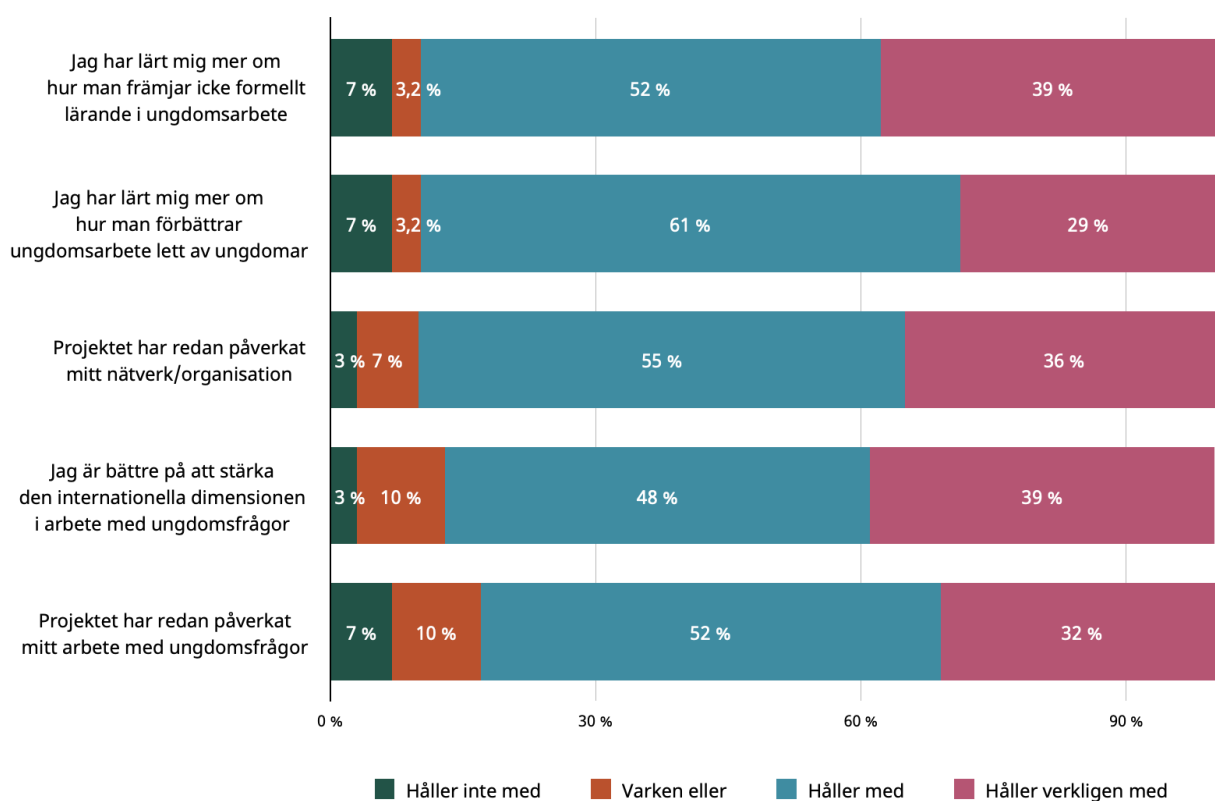
Tabell 1. Projektledarnas erfarenheter av vad projektets bidrag

Källa: Fråga G02Q07, 67 svarande 4 (8)

Projektens betydelse för det icke formella lärandet framkommer också i tabell 2 nedan där en stor andel håller med om att projekten om ungdomsarbete just främjat det icke formella lärandet. Många håller också verkligen med om att de i egenskap av projektledare lärt sig mer om hur man förbättrar ungdomsarbete och att projekten främjat deras individuella nätverk. Projektledarna anser att medverkan i projektet främjat deras möjligheter att stärka den internationella dimensionen i ungdomsarbetet samt att projekten påverkat deras individuella arbete med ungdomsfrågor.

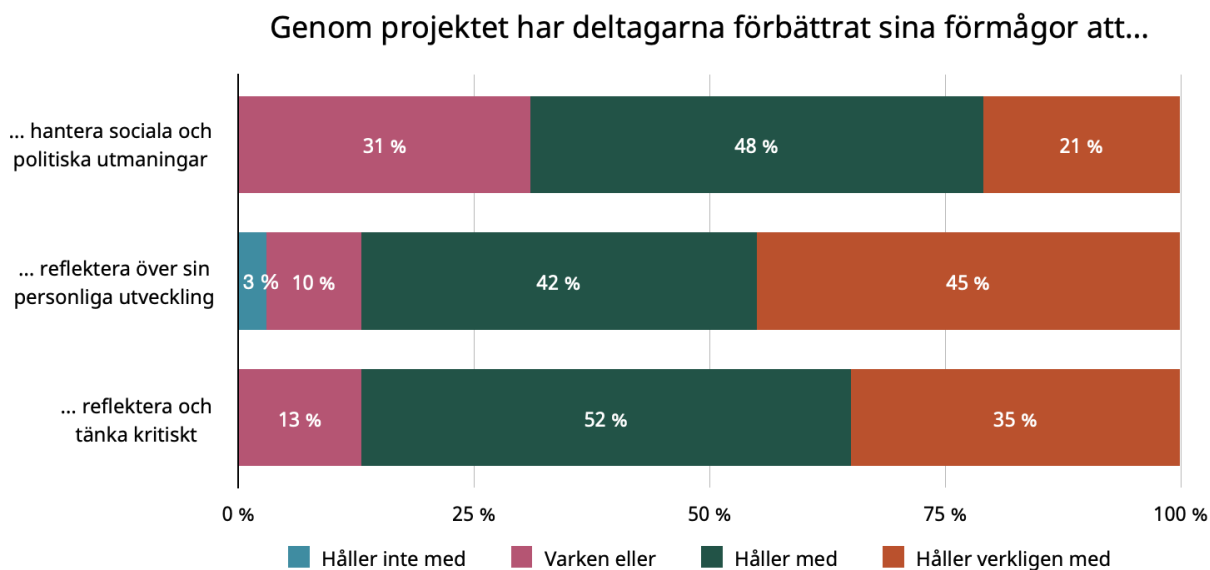
Tabell 2. Vad projektledarna lärt sig under projektet

Källa: Fråga G07Q45, G07Q55, G07Q63, G07Q64; G07Q65, 31 svarande

Utifrån projektledarnas perspektiv har projektets största betydelse för deltagarna varit att de främjat deltagarnas förmåga att hantera sociala och politiska utmaningar samt att deltagarnas förmågor att reflektera över sin personliga utveckling stärkts liksom deras individuella förmåga att reflektera och tänka kritiskt.

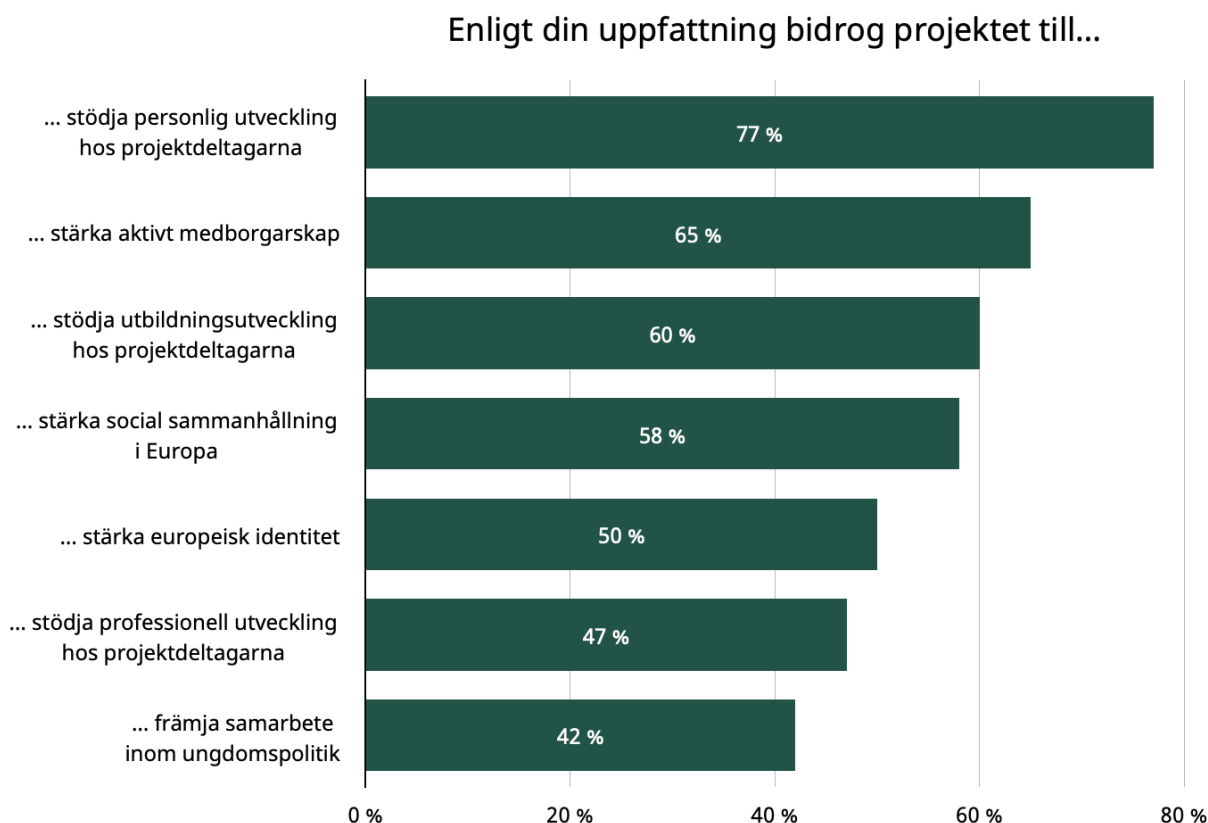
Tabell 3. Projektledarnas syn på projektets påverkan på deltagarnas förmågor

Källa: fråga G02Q58 – G02Q60, 31 svarande 5 (8)

Projektledarna ser att projekten bidragit till att främja den personliga utvecklingen hos deltagarna, men också att projekten stärkt deltagarnas aktiva medborgarskap och deras utbildningsutveckling. Ungefär hälften av projektledarna som svarat anser att projekten stödjer deltagarnas professionella utveckling och bidrar till att stärka den sociala sammanhållningen i Europa och den europeiska identiteten.

Tabell 4. Projektets påverkan på projektdeltagarna

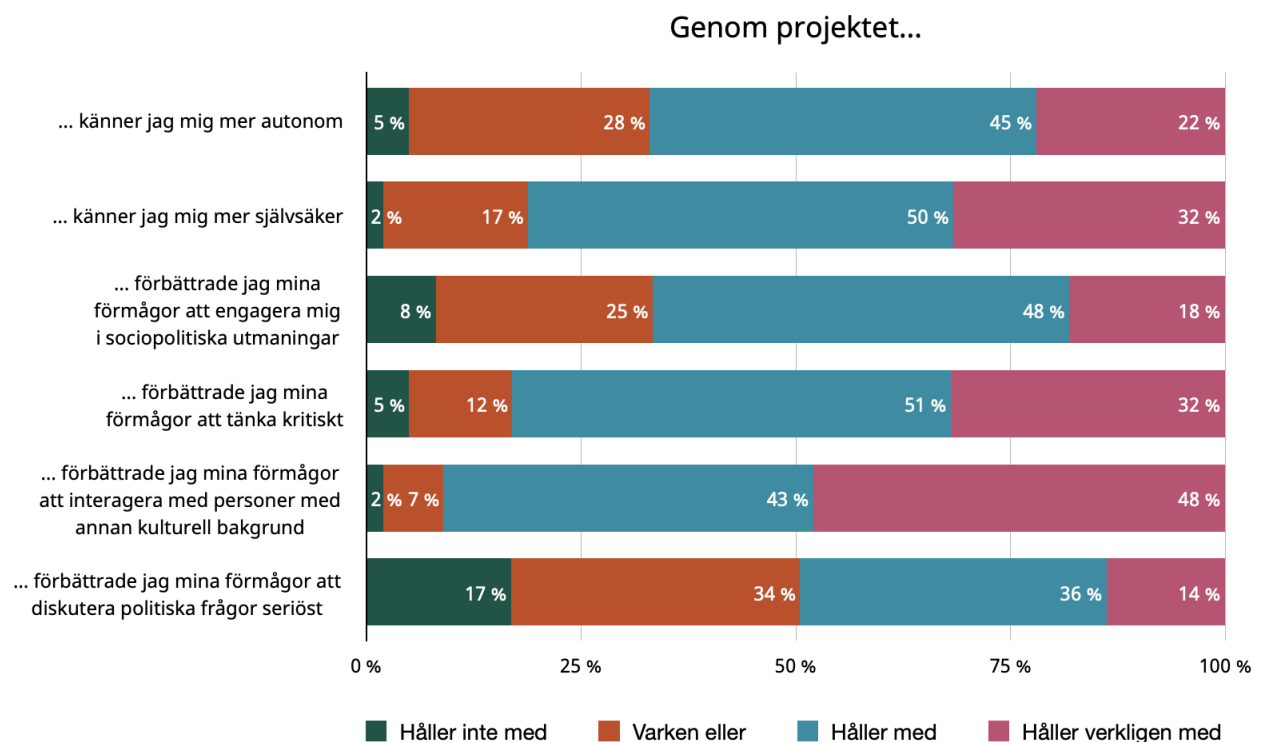

Källa: Fråga G02Q6, 67 svarande

Projektdeltagarnas erfarenheter av EU-programmet Erasmus+ Ungdom

Projektdeltagarna anger i mycket hög utsträckning att deras projektmedverkan främjat deras individuella utveckling på en rad olika sätt. Tabell 5 nedan visar att det flesta av de som svarat upplever att projekten bidragit till att stärka deltagarnas förmågor att interagera med personer från annan kulturell bakgrund. Även förmågan att reflektera och tänka kritiskt anses ha förbättrats. En stor del av de svarande håller också med om att projektet gjort dem mer självständiga (autonoma) och att deras självsäkerhet stärkts.

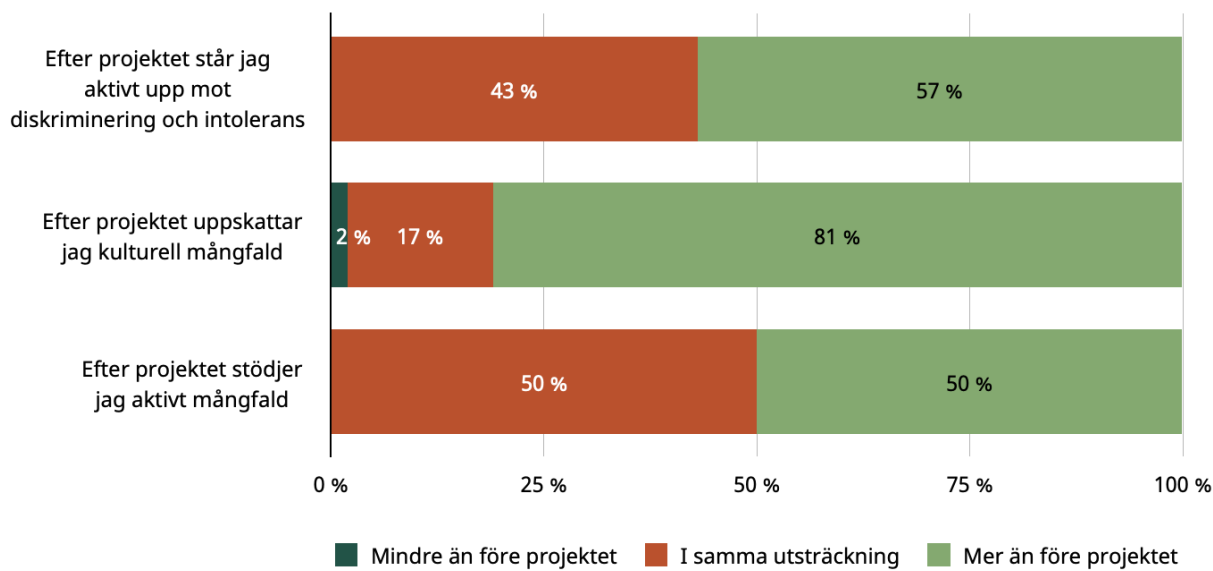
Tabell 5. Projektets påverkan på deltagarna

Källa: Fråga G07Q42 – G07Q347, 59 svarande 6 (8)

En stor andel av de deltagare som svarat anger att projektet har påverkat deras inställning till diskriminering och intolerans och att de mer än före projektet står upp mot diskriminering och intolerans. Så många som 81 procent anger att de uppskattar kulturell mångfald mera efter projektets genomförande jämfört med innan. Hälften av deltagarna säger att de aktivt stödjer mångfald mer efter projektets slut.

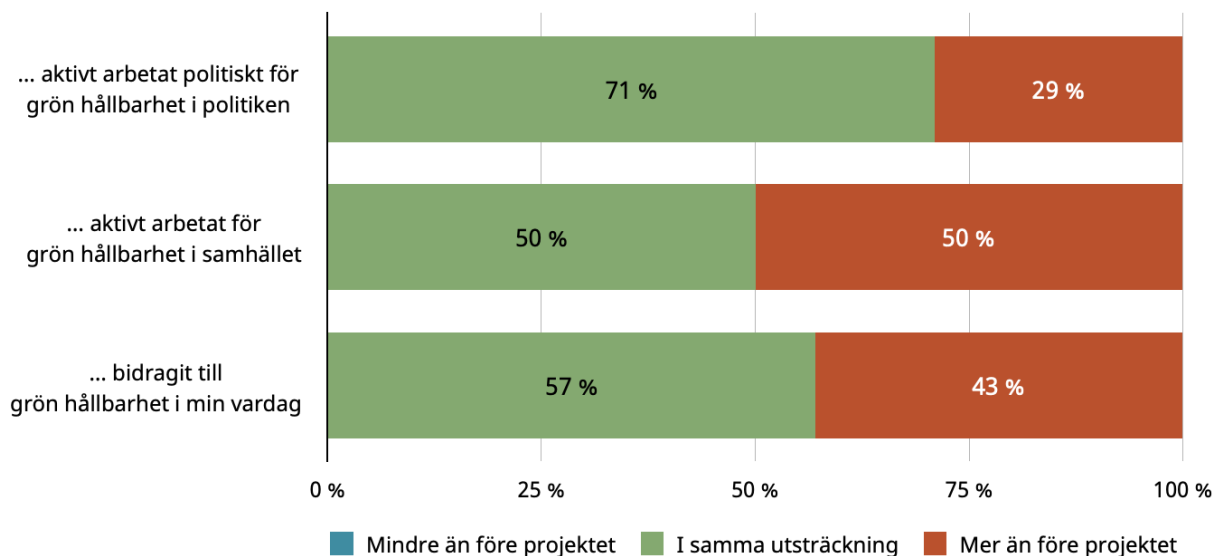
Tabell 6. Projektets påverkan på deltagarnas inställning till diskriminering och mångfald

Källa: G06Q34, G06Q17, G06Q18, 72 svarande

Undersökningen ställer också frågor om hur projektet har påverkat deltagarnas inställning till grön hållbarhet, Hälften av deltagarna anger att de efter projektet i högre utsträckning än innan har arbetat aktivt med grön hållbarhet och en något mindre andel (43 procent) att de efter projektet bidragit mer till grön hållbarhet i sin vardag.

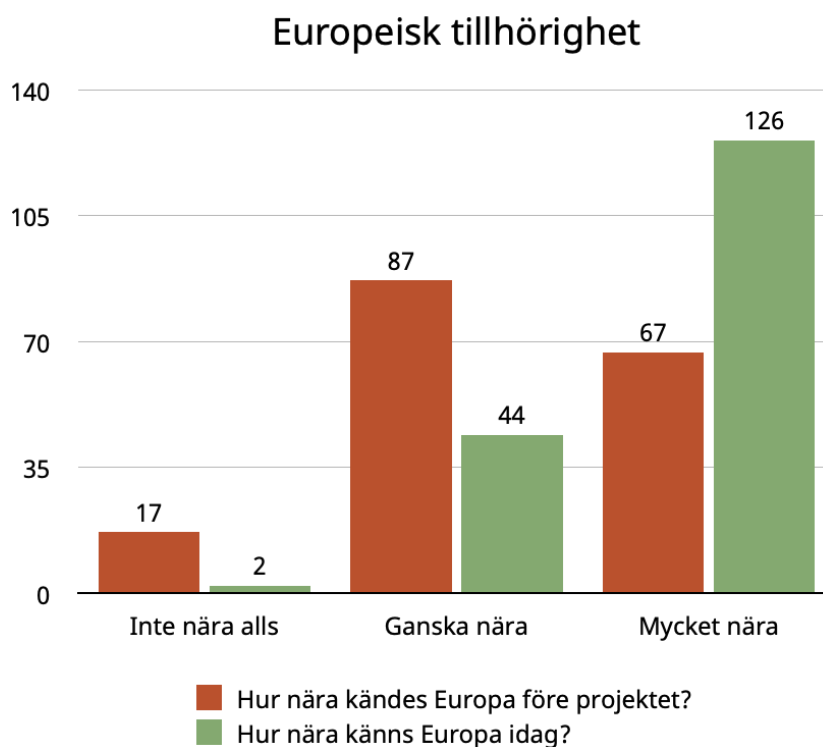
Tabell 7. Projektets påverkan på grön hållbarhet.

Källa: G05Q30 – G06Q32, 28 svarande 7 (8)

Deltagarnas svar på frågan hur de upplever europeisk samhörighet visar att fler deltagare känner sig mycket nära Europa efter projektet i jämförelse med före projektet. I tabellen går att utläsa att det är ytterst få deltagare som efter projektgenomförande inte känner någon europeisk tillhörighet alls.

Tabell 8. Projektets påverkan på europeisk tillhörighet

Källa: G08Q54, G08Q55, 171 svarande

Sammanfattning

Syftet med denna nationella rapport är att belysa hur Erasmus+ Ungdom påverkat svenska projektledare och deltagare avseende individuell utveckling, relationen till andra och i sin tillhörighet till samhällsfrågor och Europa mm. I den tidigare rapporten som avsåg perioden 2015–2020 påvisades positiva erfarenheter från projektmedverkan i bland annat förstärkt individuell kapacitet med ökad självförtroende, men också förståelse för internationellt samarbete och känslan av empati och solidaritet med andra. Vidare betonades det att projektmedverkan inneburit ett utvidgat nätverk av kontakter samt större intresse för att lära sig språk och gå utbildningar för att kunna vara aktiv i internationella sammanhang, men också inför framtida yrkesval.

Några viktiga slutsatser från denna undersökning är projekten främst tycks främja det icke formella lärandet och en överväldigande del betonar att rollen som projektledare inneburit ökade kunskaper om hur ungdomsarbete kan förbättras. Projektledarskapet har vidare främjat individuella nätverk, förbättrat individuella egenskaper att stärka den internationella dimensionen i ungdomsarbetet samt förmågan att reflektera över sin personliga utveckling och tänka kritiskt. Projektledarna anger också att deras bild är att deltagarna haft personlig utveckling, stärkt sin professionella utveckling och främjats i ett aktivt medborgarskap. Deltagarna bekräftar i undersökningen att projektmedverkan främjat deras individuella utveckling genom att stärka den individuella självständigheten och självsäkerheten och förmågan att tänka kritiskt, men också att förmågan att möta sociopolitiska utmaningar förbättrats liksom kapaciteten att interagera i olika kulturella sammanhang. Deltagarna anger att de efter avslutat projekt mer än tidigare uppskattar kulturell mångfald samtidigt som det går att utläsa att det finns en utbredd europeisk tillhörighet.